Beschouwingen kadernota 2026 raadsvergadering 3 juli 2025

Voorzitter, als raad zijn we al even op de hoogte van de bezuinigingsvoorstellen zoals die door het college zijn gepresenteerd. Voorstellen die in belangrijke mate bij moeten dragen aan een positieve meerjarenbegroting 2026-2029. De eerste beelden van de kadernota lieten namelijk geen fraai beeld zien. Den Haag blijft vasthouden aan een aanpassing van de bijdrage uit het gemeentefonds waardoor met als gevolg het schrikbeeld van een ravijnjaar. Deze Haagse houding kan uiteraard niet zonder gevolgen blijven. Dat vraagt om een kritische blik op de uitgaven en de plannen die er voor de toekomst liggen. Er is door het college gekozen om in alle programma's te zoeken naar mogelijkheden en liefst met zo min mogelijk impact hebben voor de inwoners. Op zich zeker niet verkeerd om eens met de stofkam door alle programma's te lopen en te bezien waar nog ruimte zit om zaken efficiënter in te richten en uit te voeren dan wel strakker te begroten op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten zoals die in de afgelopen jaren zijn gemaakt.

En natuurlijk kom je dan uitgaven tegen waar je deels of zelfs in z'n geheel op kunt besparen. Maar voorzitter wat Lingewaard.NU betreft is het weghalen van subsidies bij activiteiten die vooral een directe bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de kernen, waarbij vele vrijwilligers zorgdragen voor het welslagen van mooie evenementen, sportwedstrijden en cultuurfestivals een no-go! Juist dit soort activiteiten geven kleur aan ons als gemeente waarbij elke kern zijn eigen identiteit kan neerzetten of dat van totaal Lingewaard met het runnen van verenigingen en het enthousiasmeren van de jeugd om deel te nemen aan sport, cultuur en evenementen. Laten we niet tornen aan de financiële bijdragen zoals die zijn. Laten we er voor zorgdragen dat vrijwilligers die jaarlijks terugkerende grote dan wel kleine hartverwarmende activiteiten organiseren gemotiveerd blijven waarbij ze niet te veel bezig hoeven zijn met het dekken van de mogelijke extra kosten aan b.v. leges.

Nog een belangrijke bezuinigingsmaatregel die we als Lingewaard.NU terug willen draaien is voor tafeltje dekje. Juist deze maatregel waar ook weer vrijwilligers zich inzetten voor de ouderen die nog zelfstandig wonen, maar moeite hebben om zelf een maaltijd te bereiden. En, het is niet alleen de maaltijd, maar zeker ook het contactmoment. Een extra oplettend oog om te bezien of het met de betreffende persoon nog goed gaat of dat er misschien hulp nodig is. Ook hiervoor geldt voor Lingwaard.NU, dat gaan we niet doen.

Tevens zijn we ook van mening dat het plaatsen van een kerstboom in de kernen bijdraagt aan een stukje sfeer en saamhorigheid. De beperkte kosten hiervoor zijn te overzien. Ook is Lingewaard.NU van mening dat de rol van Lingewaard Natuurlijk breed wordt uitgedragen en als zodanig een bijdrage levert aan het vergroten van het kennisniveau van jong tot oud op het gebeid van alles wat de natuur om ons heen te bieden heeft.

Voorzitter, Lingewaard.NU heeft samen met B06 dan ook een sub amendement opgesteld en ingediend waarmee we het *“grote amendement van de coalitie”* zoals het in de afgelopen dagen is genoemd te amenderen om daarmee onze kernpunten wat betreft de bezuinigingsvoorstellen van het college terug te draaien en een overbodige uitgave niet mee te nemen.

Tijdens de politieke avond is er een handreiking gedaan naar de indiener om te bekijken op welke wijze we er een amendement van kunnen maken waar we als voltallige raad mee in zouden konden stemmen. Helaas is hier geen gebruik van gemaakt. Het heeft er nu wel alle schijn van dat het een mooi één-tweetje is geweest van het college en coalitiepartijen in de raad om eerst de betreffende bezuinigingen aan te kondigen en vervolgens als indieners te amenderen en voorafgaand aan deze raadsvergadering in het Gemeentenieuws het succes van terugdraaiing van onderdelen al te claimen.

Bijkomend punt is dat het amendement in de ogen van Lingewaard.NU tegenstrijdig is.

Het amendement heeft als titel: *Terugdraaien bezuinigingen op leges, jeugdsubsidie cultuur en sport, tafeltje dekje, kerstbomen*. Bijna alle onderdelen zijn bezuinigingen, echter wordt er ook gevraagd om 2x 150.000 euro te reserveren voor transformatie sociale basis. Geld om innovatiekracht en experimenteerruimte te creëren. Gemeenschapszin te ontwikkelen en inwonersinitiatieven te laten ontstaan ter ondersteuning van de sociale basis en transformatie van de zorg. Mooie woorden, met ongetwijfeld goede bedoelingen, maar een concreet plan voor een investering van 3 ton ontbreekt. Voorzitter, wat Lingewaard.NU betreft onbegrijpelijk.

Maar goed, partijen maken keuzes, en die zullen ongetwijfeld voor de inwoners van Lingewaard meewegen in welk rondje er rood wordt gekleurd in maart 2026

Voorzitter, de uitwerking van de meicirculaire heeft een aanmerkelijk positief effect wat betekent dat er ruimte ontstaat om enkele bezuinigingsmaatregelen terug te draaien, zonder dat we daar financieel mee in de problemen komen. Echter de wijzigingen hebben niet allemaal een structureel karakter. De hervormingsagenda Jeugdzorg geldt alleen voor 2026 en 2027, waarna deze bijdrage vervalt. Ook de herijking van het gemeentefonds vanaf 2027 met serieuze financiële gevolgen (van 15 euro/inwoner/jaar) is al aangekondigd. Dat betekent dat we als gemeente kritisch zullen moeten blijven op onze uitgaven en wat Lingewaard.NU betreft zeker voor activiteiten waar geen gedegen plan onder ligt. Laten we daar voor waken. Want het bestaande beleid, plannen en activiteiten die in uitvoering zijn zullen ongetwijfeld nog aanvullende financiering vragen om het beleid zoals dat is vastgesteld volledig uit te kunnen voeren. Denk bijvoorbeeld aan de projecten binnen het GMP+, het MFA Huissen en de IHP projecten

Gezien de huidige situatie en de toekomstige verwachtingen vanuit Den Haag, die verre van zeker zijn, is in de ogen van Lingewaard.NU een wat meer conservatief financieel beleid beter passend.

In dat kader gezien: Hebben we te maken met budgetten die overblijven doordat onderdelen niet worden uitgevoerd dan wel dat projecten zijn gestopt kijk dan nadrukkelijk naar nut en noodzaak alvorens hier een bestemming aan te geven.

Gerard Rasing, Fractievoorzitter Lingewaard.NU